

PÅGÅENDE ARBEID

KRITIKK AV [HJØRDIS-LINNEA MYHRE](#) (18.09.2013 | SIST ENDRET: 23.09.2013)

Det er nasjonaldag i Nord-Korea. Det er valgdag i Norge. Forestillingen som Morten Traavik, i samarbeid med en gruppe ungdommer, presenterer på TSSK 9. september er full av nasjonalsymboler. Ungdommene som deltar kommer fra den anerkjente Kum Sung School of Music i Pyongyang og fra Steinerskolen i Trondheim. De har hatt en uke sammen i Trondheim der forestillingen har fått sin form.

Publikum sitter på en tribune ute på fortauet. Innenfor gallerivinduet til Trøndelag Senter for Samtidskunst befinner scenerommet seg. Grønt gress, nordkoreansk flagg, bjørkestammer, propagandaeffekter. En gruppe ungdommer – nordkoreanske og norske – kommer fram, én etter én. De stiller seg mellom bjørkestammene før én skritter fram mot vinduet, tar opp en liten spilledåse, og setter den mot glasset som skiller dem fra oss, scenen fra publikum. Så snart gutten begynner å sveive, runger lyden fra den lille gjenstanden ut over oss. Det er spilledåseversjonen av Internasjonalen.

Vi skjønner raskt at vi har med både kultur- og symbolblanding å gjøre. Under forestillingen viser de nordkoreanske og de norske ungdommene vekselvis sine forestillingssekvenser. Nordkoreanerne oppviser dans og musikk på nærmest profesjonelt nivå, ikledd fargerike, skinnende drakter. Deres utstråling, eleganse og smidighet på scenen vitner om en kulturell disiplin i sterk motsetning til den norske, mindre stramme og mer nervøse fremtoningen. De norske ungdommene opptrer som representanter for ulike politiske partier, som parodieres med større eller mindre grad av overbevisning. Det holdes appeller, det synges, det balanseres med ballong på nesa. KrF-politikeren, en lyshåret, dresskledd gutt, høster latter og applaus for sin symbolske vaffelrøreproduksjon der hver ingrediens representerer en verdi som Norge, altså røra, trenger. Det at gutten siden blir stående i et hjørne og steke ferdig vaffelplatene er en liten performance i seg selv.

Scenekonstruksjonen er interessant: Man plasserer en tribunerekke utenfor et gallerirom og lar en forestilling utspille seg innenfor. Hele tiden ser vi også oss selv i gjenskinnet fra glasset, og blir dermed til stadighet påminnet vår rolle som betraktere. Glassveggen skaper også et skille mellom publikum og utøverne, en følelse av distanse som tillegger framføringen et drag av uvirkelighet. Slik sett har veggen en viktig symbolsk funksjon: For det som utspiller seg er nokså uvirkelig. Disse ungdommene kommer fra Nord-Korea, et land man forbinder med diktatur og lukkethet, militærmakt og undertrykkelse. Når ungdommene nå danser, synger og spiller foran publikum, er disse bildene langt unna bevisstheten. Gjennom å ha lagt til rette for denne forestillingen, bidrar Morten Traavik til å legge en annen nyansse til inntrykket.

Det er kunstnerens flerårige arbeid med prosjekter i Nord-Korea som muliggjør den utvekslingen som finner sted. Et arbeid som gradvis har gitt ham innpass i og tiltro fra en til vanlig svært lukket stat. Traavik er ikke redd for å leke med vanligvis tunge symbolikker – en lek som stillferdig fratar symbolene sin slagkraft.

Ikke minst når det er ungdom som er hovedaktørene i dette mylderet. Ja, for det er mye å holde styr på. Hvis man skal forsøke å sortere refereres det i forbindelse med det norske til valgdagen, med symbolikk tilhørende den politiske verden. Rundt elementene knyttet til det nordkoreanske, er det nasjonalistisk symbolikk som råder, på deres nasjonaldag.

De frammøtte får i begynnelsen av kvelden vite at dette er en forestilling om forestillinger. Dette gjør seg gjeldende på flere nivåer. Man har den konkrete forestillingen med publikum, scene og aktører. Videre kan det sies at det lekes med to ulike kulturelle forestillinger; forestillingene om to ulike verdener, fra to ulike samfunn. På veggen midt imot oss ruller utsagn på norsk og engelsk, og man skjønner at de må være hentet både fra norsk politikk og koreansk samfunnsliv: *We are happy. Fremtiden er fornybar. Our country is the best.*

Skap verdier. Det gjør inntrykk å se ungdom omgi seg med et slikt vell av symbolikk. Det hele oppløftes, blir lettere, uskyldigere, det tas brodden av. Ungdommene opphever, gjennom sitt nærvær og sin innlevelse, alvoret i det de representerer.

Jeg kjente, mens jeg satt der og så på, delvis et snev av ubehag. Ikke fordi ungdommene dummet seg ut eller ikke holdt mål, for det gjorde de. Selv med sine noen ganger sleivete, ungdommelige måte å gjøre ting på. Men det stikker i meg at det bak all symbolikken finnes et lag av ironisering. En latterliggjøring, kanskje på vegne av hele samfunnet, av bruken av symboler og sterke virkemidler, og derigjennom av hangen til å skape ulike forestillinger om hvordan verden henger sammen. Men jeg klarer ikke la være å tenke at dette er en dimensjon de deltakende ungdommene selv ikke tar del i. De gir av seg selv med sin fulle innsatsvilje og iver, men står for en kritikk de selv ikke kan favne og håndtere. For meg reiser dette et etisk spørsmål, en problematikk det nok blir vanskelig å finne et entydig svar på.

WORK IN PROGRESS!

Åpningsforestilling under Bastard – Trondheim internasjonale scenekunsthifestival

Trøndelag Senter for Samtidskunst, 9. september 2013

Idé og regi: Morten Traavik

Av og med elever fra Kum Sung School of Music i Pyongyang og 8. klasse ved Steinerskolen i Trondheim

Related news

- [The Trial of Per Anianssen](#)
- [Östberg/Hiorthøy: Du](#)
- [Virkningsfull vinkling på virkeligheten](#)
- [Mermaid Show](#)
- [Book Burning](#)
- [Gender Tales](#)

Abonner på kommentarene i dette albumet

ARTSCENETRONDHEIM er et prosjekt som setter fokus på kunstscenen i Trondheim.